

Már a bértábla szerint kapnak fizetést a védőnők

Alapellátás: még várat magára a teljes bérrendezés

A kórházakban és szakrendelőkben dolgozó nővérek fizetését sikerült rendezni a szakdolgozói bértáblával, amelynek hatálya július 1-je óta a védőnőkre is kiterjed, ám közel 8000 körzeti ápolóra, 3000 fogászati szakasszisztensre, 2500 foglalkozás-egészségügyi szakápolóra, továbbá az ügyeleten és az otthoni szakápolásban dolgozó szakápolókra, azaz a szakdolgozók egyötödére most sem vonatkozik.

A védőnők az élet letéteményesei – hangzott el azon az augusztus eleji sajtótájékoztatón, amelyen *Horváth Ildikó* egészségügyért felelős államtitkár a védőnők béremeléséről számolt be, akiknek régi kérése teljesült, amikor július 1-jén az egészségügyi szakdolgozói bértábla hatálya alá kerültek.

Egy, a rábizott családokat több mint 30 éve gondozó szakember fizetésének számításakor – amely eddig a közalkalmazotti bértábla szerint 195 ezer forint volt – immár figyelembe veszik a végzettséget és a munkában töltött időt, így az egészségügyi bértábla F12 kategóriájának megfelelően az alapilletménye 354 600 forintra emelkedett. Ehhez még bérkiegészítés és területi pótlék is jár.

Az alapellátásban dolgozó diplomás védőnők több mint 100 éve szolgálják a várandósok, csecsemők, gyermekek egészségét, sok örömet, a nehéz helyzetekben támogatást nyújtanak a családoknak, ezért is fontos, hogy sikerült rendezni a fizetéseiket – mondta Horváth Ildikó, hangsúlyozva azt is, a védőnői szolgálatoknak meghatározó szerepe van a Magyarországon kiemelten jó átlótottságban, ahogyan a kora gyermekkori problémák diagnosztizálásában is.

A bértábla július 1-jével történt módosulása 3935 védőnőt érint, azokat, akik ál-

lami, önkormányzati vagy egyházi szervezet fenntartásában álló szolgálatnál területi, iskolai védőnői feladatokat látnak el. Mint arra a sajtótájékoztatón *Bábiné Szotzfried Gabriella*, az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnői Tagozatának vezetője emlékeztetett, kollégái 2005 óta nem részesültek béremelésben, azonban a kormány már 2010-ben érzékelte, hogy nagyobb megbecsülést kell biztosítani a diplomás alapellátóként tevékenykedő védőnőknek. Ezt a pótlékok emelésével és bérkiegészítésekkel igyekeztek elérni.

Első ízben 2012-ben érkezett pontfinanszírozási többlet a védőnői szolgálatokat fenntartó intézmények, önkormányzatok számlájára, amelyet ugyanúgy rendezett el igyekeztek felpántlikázni, mint a 2016-ban a védőnői fizetések emelésére szánt 2 milliárd forintot, amelyből bruttó 30–35 ezer forintos többletet kellett biztosítani a védőnői fizetésekhez. Legutóbb 2017 novemberében kaptak bruttó 33 ezer forintos bérkiegészítést a szolgálatok, amely most beépül az alapilletménybe – majd ezt követően a bértáblának megfelelő ütemben emelkedik –, az egyéb bérkiegészítések pedig továbbra is járnak. Mint az államtitkár a sajtótájékoztatón mondta: a védőnők 2022 januárjában két és félszer annyit fog-
nak keresni, mint a tavalyi alapilletményük.

A vállalkozó védőnők a működési forma megváltoztatását kérhetik

A most bejelentett védőnői béremelés egyébként csak a közalkalmazottként foglalkoztatott kollégákra vonatkozik, pedig a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) adatbázisában nyilvántartott 1783 szolgáltatóból 198 vállalkozásként, gazdasági társasági vagy alapítványi formában működik, így ők nem tartoznak a vonatkozó jogszabály hatálya alá, ezért kimaradnak a béremelésből.

A védőnői bérfeljesztés során az elsődleges cél az volt, hogy az állami, önkormányzati, egyházi szervezetek tulajdonában és fenntartásában álló védőnői szolgálatoknál dolgozó területi és iskolai védőnők bérét rendezzük, és részükre minden, a jogszabályok alapján járó bérelem ténylegesen kifizetésre kerüljön, aminek teljesülését figyelemmel is kísérjük – válaszolt Horváth Ildikó a vállalkozó védőnőkre vonatkozó kérdésünkre, hangsúlyozva, hogy az ilyen formában működő szolgálatok esetén a teljes finanszírozási összeg a védőnőt illeti meg.

Elsősorban a több feladatot – például a területi és iskolai védőnői munkát egyidejűleg – ellátó kollégáknak érte meg vállalkozóként dolgozni, sok esetben így ők több bevételhez is jutottak, mint azok, akik a közalkalmazotti bértábla szerint kapták a fizetésüket. Tény azonban, hogy néhány fenntartó „erős ráutaló magatartással” vette rá a védőnőt, hogy vállalkozóként lássa el a gondozottakat.

Az államtitkár egyébként hozzátette azt is, hogy a vállalkozási formában dolgozó védőnők részére adott a lehetőség a védőnői feladatok biztosításáért felelős intézményvel vagy önkormányzattal egyeztetést kezdeményezni a működési forma esetleges módosítása érdekében, amennyiben ezt szükségesnek látják.

Mindenkinek járjon a bértábla szerinti bér!

A kamara évek óta szorgalmazza, hogy a bértábla hatálya valamennyi, az alapellátásban dolgozó kollégára kiterjedjen. A

Horváth Ildikó, az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) egészségügyért felelős államtitkára (balra) és Bábiné Szottfried Gabriella, az Egészségügyi Szakmai Kollégium védőnői tagozatának vezetője sajtótájékoztatót tart a védőnők fizetésemeléséről a Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központban 2019. augusztus 8-án. Mintegy négyezer védőnő kap emelt fizetést a napokban, amely a védőnők többéves bérrendezési programjában az első emelt összegű kifizetés (Fotó: MTI/Bruzák Noémi)

szívós munka eredményeként ezt most sikerült elérni a védőnők esetében, azonban a MESZK máris kezdeményezte, hogy az ágazati előmeneteli szabályok mielőbb vonatkozzanak a praxisokban dolgozó körzeti ápolókra, hiszen az ő munkáltatójuk jellemzően ugyancsak az önkormányzat, ahogyan a védőnőké.

A körzeti ápolóknál jogszabályi garanciával vezették be 2014-ben a szakdolgozói kiegészítő díjazást, ami négy éve változatlan: (szuper)bruttó 20 ezer forint jár(na) a heti legalább 40 órában foglalkoztatott kollégáknak. A kamarai felmérések szerint azonban a praxisokban alkalmazott ápolók 50 százaléka a mai napig nem kapja meg a nettó mintegy 9 ezer forintot, 60 százalékuk pedig csupán a garantált bérminimumot viszi haza fizetésként. Bérük annak ellenére nem emelkedett érdemben, hogy a háziorvosi praxisok finanszírozása 2016 és 2018 között havi 520 ezer forinttal lett több.

Nem jobb a helyzet a közalkalmazott körzeti ápolók esetében sem – a becslé-

sek szerint mintegy 12-15 százalék dolgozik ilyen jogviszonyban –, a MESZK felmérése szerint ugyanis 40 százalékuknál marad el a kiegészítő díjazás kifizetése, sokan közülük évek óta nem jutnak hozzá a jogszabályban előírt többletbevételhez. Mivel a munkáltató és a munkavállaló közötti vitás ügyek rendezése elsősorban a két fél között kell, hogy történjen, néhány körzeti ápoló próbált egyezsége jutni a díj kifizetésében, többnyire sikertelenül, hiszen a szétszórta, a praxisokban jellemzően egyedülként dolgozó ápolók érdekérvényesítő képessége a kollektív hiányában meglehetősen csekély.

Küiresedő praxisok

Egyébként a MESZK korábbi felmérései szerint az alapellátásban dolgozók 96 százaléka szeretne az egészségügyi szakdolgozói bértábla hatálya alá tartozni. A fizetések rendezése már csak azért is fontos lenne, mert az ágazat más területein bekövetkezett béremelések arra sarkallhatják az alapellátásban dolgozókat,

hogy kórházban vagy szakrendelőben helyezkedjenek el, így az alapellátásban jellemző orvoshiány mellett szakdolgozói munkaerőkrízis is kialakulhat.

Bár az alapellátásban dolgozó kollégák többsége elégedett a munkahelyi légkörrel és a munkaidő-beosztással, a rendetlen és alacsony bérezés riasztó lehet a fiatal generáció számára. Márpedig – ahogyan a háziorvosoknál – az apellátó szakdolgozóknál is egyre fenyegetőbb az elöregedés. A praxisokban már most is nyugdíjasként dolgozik a körzeti ápolók 5 százaléka, azonban – figyelembe véve a Nők 40 programot is – öt éven belül a most aktívak közel 30 százaléka nyugdíjra lesz jogosult. Egyébként hasonló a helyzet a fogászati és a foglalkozás-egészségügyi szakasszisztensek esetében is, míg a védőnőknél jelenleg 1,5 százalék a nyugdíj után is dolgozók aránya, ám a következő öt évben 13 százalékuk fejezi be aktív éveit.

Sófalvi Luca